

ZELENI BONTON

sapun

šampon

ZELENI BONTON

IMPRESSUM:

Nakladnik: Grad Crikvenica

Za nakladnika: Damir Rukavina

ISBN 978-953-48710-2-7

Autori: Grad Crikvenica u suradnji s Udrugom Žmergo

Lektorica: Denisse Mandekić

Naklada: 1500 primjeraka

Brošura „Zeleni bonton“ izrađena je i tiskana u sklopu projekta „Otpad uredi, kune uštedi“ koji je sufinancirala Europska unija iz Kohezijskog fonda. Sadržaj brošure isključiva je odgovornost Grada Crikvenice.

Tiskano na recikliranom papiru.

Zajedno do fondova EU

Grad Crikvenica, Kralja Tomislava 85, 51260 Crikvenica

Tel: 051 455 400

www.crikvenica.hr

www.otpad-uredi.com

Za više informacija o EU fondovima: www.strukturnifondovi.hr

1 KUPUJ PROIZVODE I NAMIRNICE BEZ ILI ŠA ŠTO MANJE AMBALAŽE!

Ambalaža čini veliki udio komunalnog otpada koji stvaramo u kućanstvu. Kupnjom u *zero waste* (nula otpada) trgovinama ili kupovinom u rinfuzi uvelike smanjujemo stvaranje otpada u vlastitom kućanstvu.

“
AMBALAŽA JE PONEKAD PRAVA GNJAVAJA;
ŠTO JE IMA VIŠE,
GORE NAM SE PIŠE!

“
AKO OTPAD BEZ NEUGODNIH MIRISA BIRAŠ, NAJBOLJE DA KOMPOSTIRAŠ!

2 KOMPOSTIRAJ ORGANSKI OTPAD

Kompostiranje je, kao najstariji oblik recikliranja, najbolji način za odgovorno postupanje s 40% komunalnog otpada koji proizvodimo u kućanstvu. Tko kaže da je za kompost potreban vrt? Mali kućni komposter bez imalo muke možemo postaviti u kućanstvu i od ostataka hrane i zelenog otpada stvarati humus za kvalitetniju dohranu biljaka.

“
NAŠIM BILJKAMA SVAKA JE KAP BITNA, BILA ONA KRUPNA ILI SITNA!

3 IZBJEGLAVAJ PLASTIČNE I KORISTI PLATNENE VREĆICE ILI KOŠARE!

Plastične vrećice koristimo svega 10 minuta, nakon čega najčešće završe u kanti za smeće ili još gore, u okolišu, pa i u moru. Zbog njih stradavaju brojne životinje, a nagrduju i crikveničke plaže, pa umjesto plastične vrećice sa sobom u kupovinu ponesi platnenu vrećicu ili košaru.

“
JEZA NAS ISTOG TRENUTKA PROĐE KAD PLASTIČNA VREĆICA IZ DUĆANA DOĐE!

KORISTI VIŠEKRAATNU BOCU ZA VODU

Odbačene plastične boce, posebno u ljetnom periodu, pronalazimo svuda u okolišu, na tlu i u moru. Te se boce razlažu na sitne čestice – mikroplastiku, koju životinje zamijene za hranu. Tako kroz hranidbeni lanac plastika na kraju završi i na našem tanjuru. Korištenjem višekratne staklene, plastične ili metalne bočice štedim svoj novac, a ne moram misliti na to gdje ću odložiti svoj otpad.

4 “
VIŠEKRAATNU BOCU KORISTIM I O OTPADU NE MISLIM!

SKUPLJAJ KIŠNICU I NJOME ZALIEVAJ VRT!

Kišnica pogoduje biljnom svijetu; to je meka voda, bez klora, blage kiselosti i odgovarajuće temperature. Skupljati kišnicu može svatko, u boce, kante, posude, a za skupljanje većih količina mogu se koristiti nadzemni ili podzemni rezervoari povezani s olucima koji mogu osigurati dovoljno vode za ljetne mjesece.

PONOVRNO ISKORISTI KUĆNI OTPAD (STAKLENKE, LIMENKE...)

Staklenke i limenke često završe na lokalnim deponijima, unatoč tome što se bez puno muke mogu prenamijeniti u vrlo korisne predmete. Praznu staklenku uvijek možemo iskoristiti kao spremnik za fine kekse i marmelade. Ukrašena limenka je odlična posuda za olovke i boje jer uz malo kreativnosti naša mašta može učiniti svašta.

6 “
UMJESTO DA LIMENKU BACIS U SMEĆE, NAPRAVI OD NJE POSUDU ZA CVIJEĆE!

“
AKO U PROSTORIJI
BORAVI SAMO ZRAK,
BIO BI RED
DA U NJOJ BUDE
MRAK!

7 ŠTEDI ELEKTRIČNU ENERGIJU!

Pretjerana potrošnja električne energije jedan je od najvećih uzroka globalnog zatopljenja i klimatskih promjena. Racionalnim korištenjem uređaja za grijanje i hlađenje te gašenjem svjetla u praznim prostorijama, osim što ćeš pridonijeti zdravijem okolišu, imaš priliku uštedjeti na računima za struju!

8 NE RAŠIPAJ VODU (DOK PEREŠ ZUBE, SUDE, TUŠIRAŠ SE...)

U tri minute koje su nam potrebne za pranje zubi iz slavine isteče oko 10 litara vode, a potrebna nam je samo jedna manja čaša. Zato budi štedljiv i prema vodi se odnosi s poštovanjem, ipak je ona izvor života. Količina vode koju potrošimo prilikom tuširanja, pranja rublja, zalijevanja biljaka ili pranja suđa nekima je mjesečno bogatstvo. Čuvaj vodu i svoj kućni budžet.

“
PITKA VODA NAŠE
JE BOGATSTVO,
ŠTEDI JE ZA SVO
ČOVJEČANSTVO!

“
OŠIM ŠTO JE
RUZNO I VELIKE
KAZNE SE DIJELE,
SVI VOLE DA IM
CIPELE OSTANU
BIJELE!

9 POKUPI (KAKICU) ZA SVOJIM LJUBIMCEM!

Nije li divno prošetati gradom bez izvođenja vratolomija i manevara za izbjegavanje “načasnih mina”? Skupi kakicu za svojim ljubimcem te pritom po mogućnosti koristi biorazgradivu vrećicu kako bi u svijetu bilo što manje plastičnog otpada.

10 UZGAJAJ SVOJE VOĆE, POVRĆE, ZAČINSKO I LJEKOVITO BILJE NA EKOLOŠKI NAČIN!

Tegle za biljke, vertikalni vrtovi, vrtovi na krovovima, gredice... Postoje različiti načini uzgoja voća i povrća, začinskog i ljekovitog bilja na balkonima i u manjim prostorima, a postoji i nešto iznimno zadovoljavajuće pri uzgoju vlastite hrane. Urbani su vrtovi sve prisutniji u sve većem broju gradova i zeleno su rješenje za lokalni uzgoj. Korisni su za zdravlje i za okoliš. Smanjuju potrebu za ambalažom i prijevozom, time i emisiju štetnih plinova, a povezuju nas s prirodom te veselim bojama oživljavaju susjedstvo.

“
SVOJE VOĆE, POVRĆE
I ZAČINE EKOLOŠKI
UZGOJI, FINIJE
JE JELO KAD SU
SASTOJCI TVOJI!

“
NE KAŽE
SE UZALUD:
“DOMAĆE JE
DOMAĆE!”

11 KUPUJ SEZONSKU, LOKALNU I EKO-NAMIRNICE OD MALIH PROIZVOĐAČA KAD GOD JE TO MOGUĆE!

Kupujući namirnice iz lokalnog uzgoja dobivamo ono najbolje što nam priroda pruža; svježe i ukusne namirnice koje nisu proputovale pola svijeta da bi došle na naš stol. Osim što kroz konzumaciju eko-proizvoda brinemo o svom zdravlju, podržavamo male proizvođače i lokalni razvoj.

12 SÂM IZRADI PROIZVODE ZA HIGIJENU I ČIŠĆENJE DOMA OD PROIZVODA BEZ KEMIKALIJA (KREMA ZA RUKE OD PČELINJEG VOSKA, SAPUN, SREDSTVO ZA ČIŠĆENJE PODOVA NA BAZI OCTA..)

Skupi proizvodi za higijenu i čišćenje kućanstva vrlo često sadržavaju kemikalije štetne za naše zdravlje i okoliš. Sva kozmetika koju naneseemo na sebe, a ne upije se u kožu, putem otpadnih voda završava u okolišu. No, i za to postoji rješenje; sve spomenute preparate možemo izraditi i sami koristeći prirodne sastojke poput pčelinjeg voska, sode bikarbone, octa..

“ KADA JE U PITANJU DOMAĆA KREMA, NUSPOJAVA OD KEMIKALIJA NEMA!

14 POKLONI ILI RAZMIJENI S DRUGIMA PREDMETE KOJI TI VIŠE NE TREBAJU UMJESTO DA IH BACIŠ!

Ono što je tebi staro ili nepotrebno nekome je potrebno, novo i može ga jako usrećiti. Razmijeni i novce uštedi, a predmete koje više ne nosiš i ne koristiš pokloni prijatelju ili nekoj dragoj osobi. Time će odlagališta otpada biti manja, a osmijeh veći!

“ UMJESTO BACANJA PREDMETA U SMEĆE, DARIVANJEM ĆE SREĆA BITI PUNO VEĆA!

13 OD STARE ODJEĆE SAŠIJ NOVE PREDMETE ILI JU ISKORISTI ZA KRPE!

Staru ili poderanu odjeću uvijek možemo prenamijeniti u novi odjevni predmet, modni dodatak ili koristiti kao krpe za čišćenje te na taj način uštedjeti novac, ali i smanjiti količinu otpada na odlagalištima.

Jesi li znao/zнала da pranjem sintetičke odjeće velika količina plastičnih vlakana završi u moru i okolišu? Biraj prirodne materijale; okoliš i tvoja koža će ti biti zahvalni.

“ NE KUPUJ NOVU ODJEĆU JER MASTA RADI SVASTA!

O PROJEKTU "OTPAD UREDI, KUNE UŠTEDI"

Grad Crikvenica provodi projekt „Otpad uredi, kune uštedi“ od 30. travnja 2018. g. do 30. prosinca 2019. g. Ukupna vrijednost projekta je 649.570,00 kn, od kojih je Gradu dodijeljeno 500.000,00 kn bespovratnih sredstava iz Kohezijskog fonda Europske unije. Cilj projekta je informirati i educirati građane i goste grada Crikvenice o održivom gospodarenju otpadom kroz provedbu izobrazno-informativne kampanje. Kroz zabavno-edukativne aktivnosti namijenjene svim građanima i gostima grada Crikvenice, od najmlađih do najstarijih, učimo kako pravilno odlagati otpad te kako možemo uštedjeti odvojenim prikupljanjem otpada, recikliranjem i kompostiranjem. Na našim plakatima i letcima, koje dobivate uz mjesečne račune za odvoz otpada, nastojimo vam prezentirati najzanimljivije teme iz područja održivog gospodarenja otpadom. Informacije o našim projektnim aktivnostima možete pratiti na internetskoj stranici www.otpad-uredi.com i na Facebooku na stranici <https://www.facebook.com/otpaduredikuneustedi/>.

Brošura „Zeleni bonton“ nastala je u suradnji s Udrugom Žmergo iz Opatije, a namijenjena je svima koji žele aktivno čuvati naš okoliš - u brošuri ćete pronaći kratke savjete kako to činiti što bolje.

Vjerujemo da ćete savjete iz „Zelenog bontona“ rado primjenjivati te da ćemo zajedničkim trudom pridonijeti zaštiti okoliša i smanjiti količinu neodvojenog otpada na području našega grada!

KAKO NAPRAVITI

...

KAKO NAPRAVITI DETERDŽENT ZA RUBLJE

www.youtube.com/watch?v=s9W2C1DKHc

KAKO NAPRAVITI MASKU ZA LICE

www.youtube.com/watch?v=skj9CZbFVM1&list=PLB4wRq7GTUWwBcX00xfd1KDNLZ1L4zasJ

KAKO NAPRAVITI SREDSTVA ZA ČIŠĆENJE KUĆANSTVA

www.youtube.com/watch?v=ceatLEPD9Y4

KAKO NAPRAVITI MASKU I PILING ZA TIJELO

www.youtube.com/watch?v=4TnALq4q5ZE

KAKO NAPRAVITI VLAŽNE MARAMICE

www.youtube.com/watch?v=t1f-C4zv_fo

KAKO NAPRAVITI TORBU ZA KUPOVINU

www.youtube.com/watch?v=vbXeaB4qq5s&list=PLB4wRq7GTUWw_84Jbf96P0FMWb5yFqVff

JEDI PAMETNO

www.youtube.com/watch?v=rptb7ST0zJM&list=PLB4wRq7GTUWwaviSTWnUqwST_JX6xGLVD

ĐACI I OSTACI

www.youtube.com/watch?v=sHsqWKew4VA&list=PLB4wRq7GTUWwaviSTWnUqwST_JX6xGLVD&index=19

TKO SE BOJI KOMPOSTIRANJA JOŠ

www.youtube.com/watch?v=BUkhSJPZu_w

KAKO STVARATI ŠTO MANJE OTPADA

www.youtube.com/watch?v=K9ojpJBStw8

FOND ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I ENERGETSKU UČINKOVITOST

